

Riigiplaani seminar

JULGEOLEK ja RIIGIVALITSEMINE

SPEAKSMART

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Tänane ajakava

12:30–13:00 Avasõnavõttud

13:00–14:15 Ettepanekutega tutvumine ja nende arutamine

14:15–14:30 Paus

14:30–15:45 Ettepanekutega tutvumine ja nende arutamine

15:45–16:00 Paus

16:00–16:30 Laudkondade kokkuvõttev arutelu

16:30–16:45 Ettepanekute hindamine

16:45–17:00 Kokkuvõte

Millises Eestis tahaksin oma elu ehitada?

Mario Polshin

Tallinna Ülikooli riigiteaduste eriala tudeng

MTÜ Noortealgatuste Tugi tegevjuht

Ida-Viru 2025 initsiatiivgrupi liige

SPEAKSMART

2028-2034 riikliku partnerluskava koostamine

Demis Voss

Rahandusministeerium, riigieelarve osakonna
välisvahendite talituse nõunik

SPEAKSMART

Siseriiklik ülesanne

SEISUKOHAD

- Reageerida EK ettepanekule - mis on meie huvid ja seisukohad? mis sobib? mis ei sobi? mille eest läheme võitlusse?

Riigikogu EL asjade komisjon kiitis heaks 19.12.25 (pikaajaline eelarve, riigiplaan, omavahendid, tulemuslikkuse raamistik)

RAHASTAMISETTEPANEK RIIGIPLAANI KOOSTAMISEKS

- Defineerida, mis on oluline (reformid, investeeringud) pakutavas EL raamistikus Eesti jaoks 2028+ ära teha, mida soovime rahastada?

VV otsus september 26

2028+ RAKENDUSSÜSTEEMI DISAIN

- Disainida võimalikult lihtne, töökindel, tõhus ja rahaliselt optimaalne juhtimismudel.

VV otsus kontseptsiooni kohta september 26

MFF I samm: riiklikud ja piirkondlikud partnerlusavad

PÕHIRAAMISTIK

EUROOPA FONDID, MILLEGA TOETATAKSE KESTLIKKU HEAOLU JA JULGEOLEKUT MAJANDUSES, TERRITORIAAL- JA SOTSIAAL-VALDKONNAS, MAAPIIR-KONDADES JA MERENDUSES

VALDKONDLIKUD NORMID

Regionaalareng (ERF & Ühtekuuluvusfond)

Ränne, piirid, julgeolek

Sotsiaalvaldkond (ESF+)

Ühine põllumajanduspoliitika

Kalandus ja merendus

PROGRAMMITÖÖ

RIIKLIKUD JA PIIRKONDLIKUD PARTNERLUSKAVAD

ELI RAHASTU

TOETATAVAD MEETMED

TULEMUSPÕHISUS!

Reformid

vastastikku tugevdav mõju

Investeeringud ja muud sekkumised

Riikidevahelised projektid

Kriisile reageerimine

Suutlikkus tulla toime uute kriiside ja vajadustega

EELISED

Mitmetasandiline juhtimine ning partnerlus piirkondade ja sektoritega

Lihtsustamine
Kiiremad maksed
Väiksem koormus

Tugevad kaitsemeetmed (õigusriik, ELI põhiõiguste harta)

Eelarve suurem ELi lisaväärtus

Suurem paindlikkus uutele probleemidele ja vajadustele reageerimisel

Riigiplaani struktuur

Riigiplaani erieesmärgid	Riigiplaani alaerieesmärgid
a) Kestliku jõukuse toetamine kõigis piirkondades	10 alaeesmärki: Piirkondlik areng (linn-maa tasakaal), elukeskkond, teenused, taristu; tööstus ja tarneahelad, kestlik konkurentsivõime; õiglane üleminek, rohepööre (2030–2050 eesmärgid); digipööre ja IKT; teadus, arendus, innovatsioon; kapitaliturupõhised rahastamisvõimalused; taskukohane elamispingid; transporditaristu, TEN-T; kestlik turism; veemajandus, loodus, elurikkus
b) Kaitsevõime ja julgeoleku toetamine kõigis piirkondades	3 alaerieesmärki: Kaitsetööstus ja sõjaline liikuvus (sh TEN-T); valmisolek kriisideks ja katastroofideks; sisejulgeolek, küberturvalisus ja taristukaitse.
c) Sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine	6 alaerieesmärki: Tööhõive ja võrdsed võimalused; kvaliteetsed töötingimused; oskused ja elukestev õpe; sotsiaalkaitse ja vaesuse vähendamine; teenustele ligipääs (tervis, pikaajaline hooldus, lastehoid); demograafia, tööjõupuudus, piirkondade vahelised erinevused; sotsiaalsete mõjude leevendamine (hooned, transport)
d) Elukvaliteedi säilitamine	5 alaerieesmärki: Õiglane sissetulek ja konkurents põllumajanduses; toidujulgeolek; maapiirkondade elatustase ja põlvkonna-vahetus; kriisivalmidus, teadmised, digi- ja rohepööre; kestlik kalandus ja sinine majandus; kogukondade vastupanuvõime ja mereohutus; kestlik põllundus ja metsandus; kliimameetmed ja ökosüsteemid; loodusvarade kaitse ja loomade heaolu
e) Põhiõiguste, demokraatia ja õigusriigi väärtuste tugevdamine	4 alaeesmärki: Kaasav ühiskond; kodaniku ühiskond ja noorte osalus; õigusriik ja demokraatia; meediavabadus ja -kirjaoskus; avaliku halduse suutlikkus; EL väärtused, kultuuriline mitmekesisus

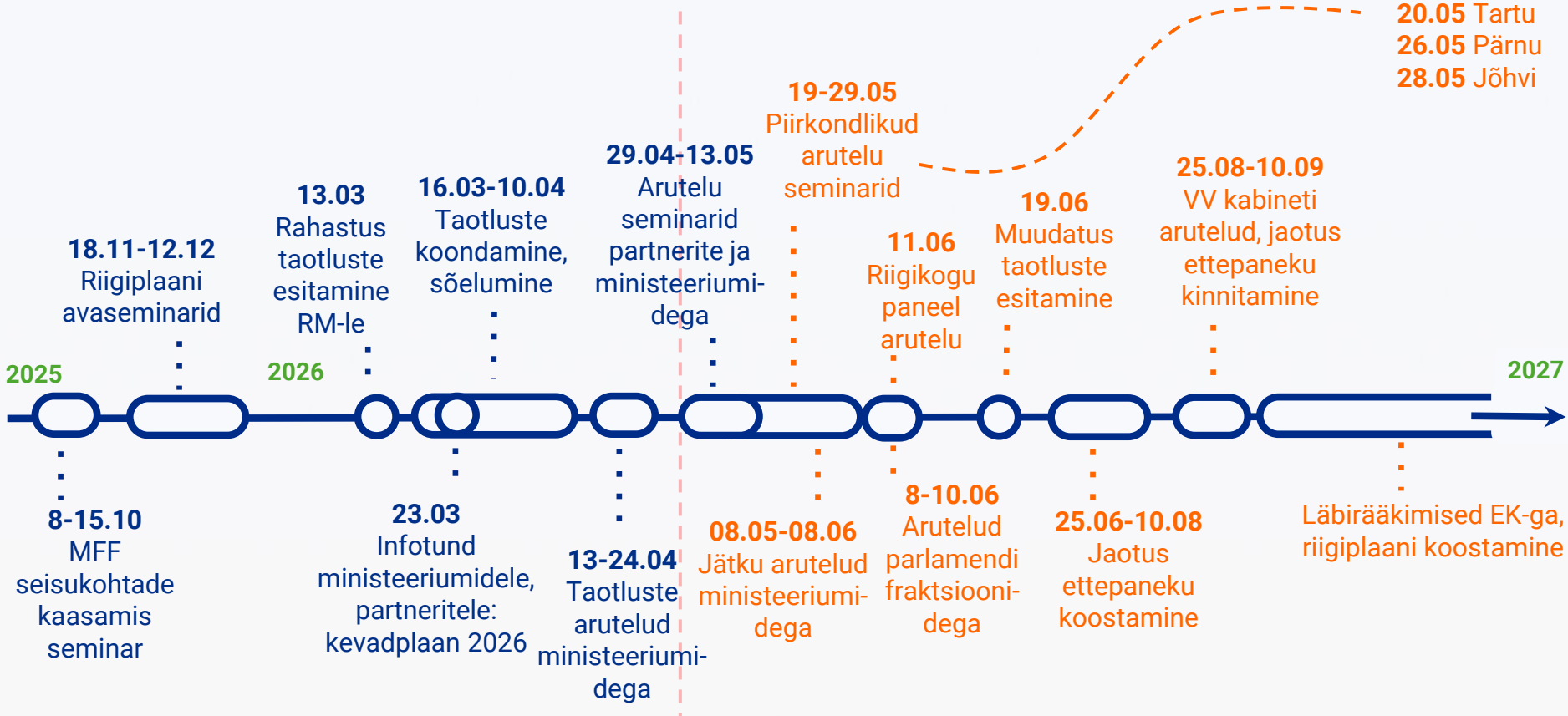
Riigiplaani I planeerimine: 2028-2030

Euroopa Fondi eraldis Eestile 2028-2034	mld eur
Üldine eraldis (ühtekuuluvuspoliitika, ühine põllumajanduspoliitika, kalandus)	5,53
sh ÜPP sihtotstarbeline eraldis	1,59
Sisejulgeolek, piir, viisa, ränne	0,81
Sotsiaalne kliimafond (SKF)	0,143
Kokku	6,483
sh 14% sotsiaalseteks eesmärkideks	0,552
sh 43% kliima- ja keskkonnaeesmärkideks	2,378
Esmaseks sisustamiseks (sept 26): 75% eraldis (ilma SKF; 3,5% tehniline abi)	4,972*
Teine planeerimise etapp (märts 31): 15%	
Kolmas planeerimise etapp (2033): 10% (eeldusel, et enne 2031.a ei kasutata kriisi tarbeks 5%)	

*sh 1,53 mld sihtotstarbeline ÜPP (planeeritakse kohe 100%) – maha on arvatud 3,5% TA (tehniline abi)

Protsess ja kaasamistegevused 2025-2026

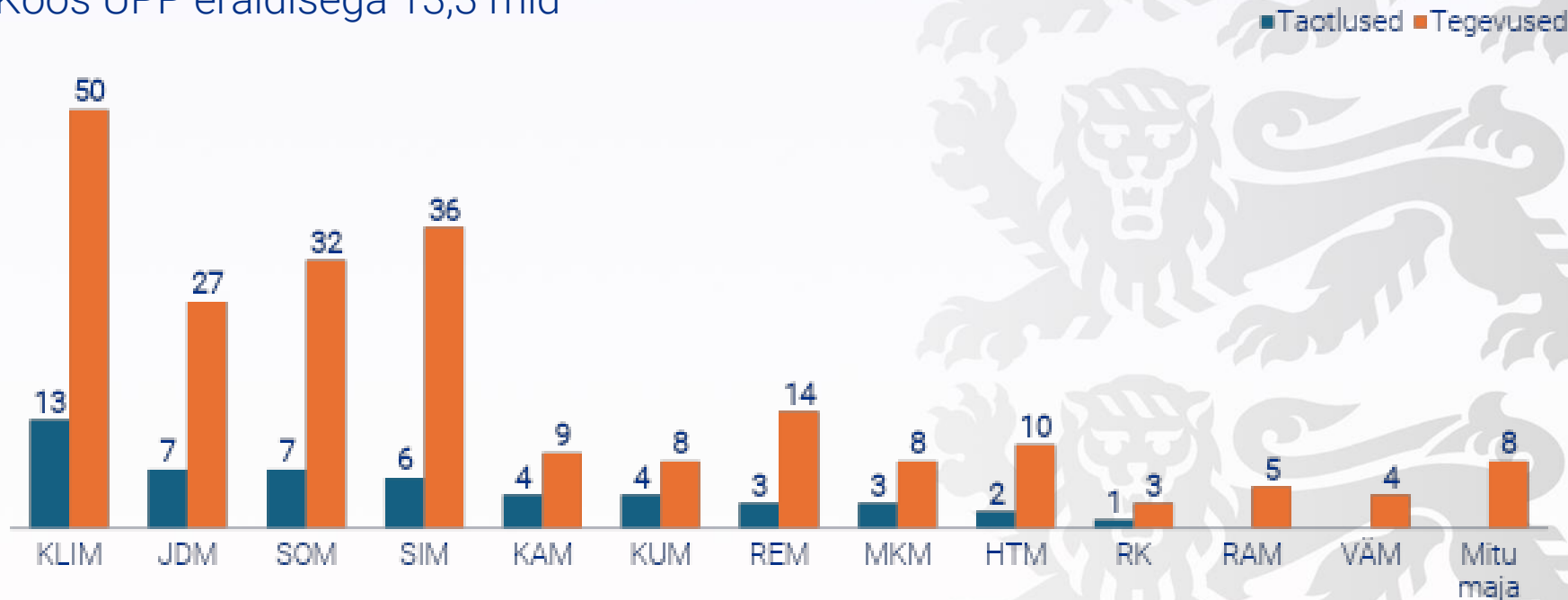
19.05 Paide
20.05 Tartu
26.05 Pärnu
28.05 Jõhvi

2028+ taotlused

13.03.26 esitati 50 taotlust (214 tegevust) EL toetuse kogusooviga 11,8 mld*

Koos ÜPP eraldisega 13,3 mld

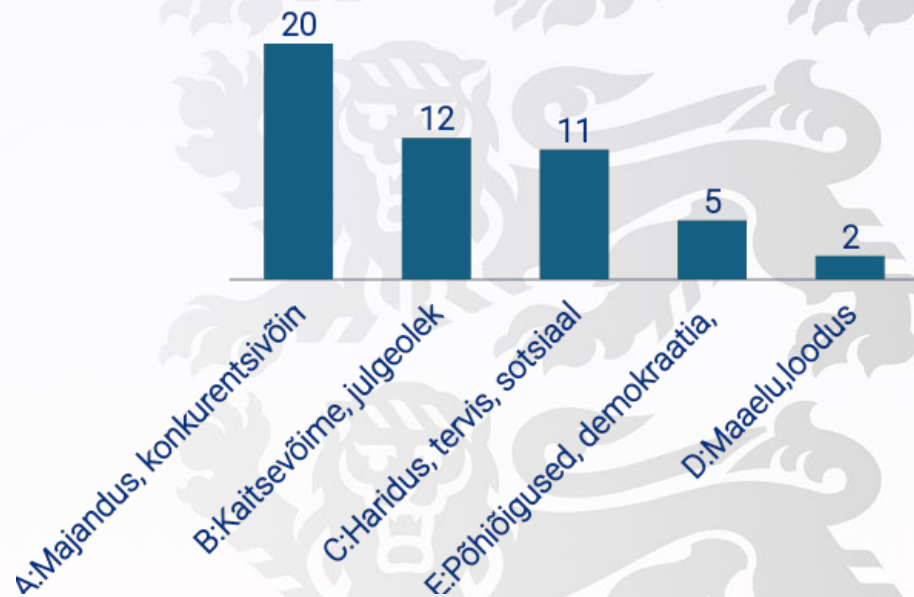
*ilma ÜPP 1,53 mld ja tehnilise abita

2028+ taotlused

Taotlused ja EL soovid (mld)

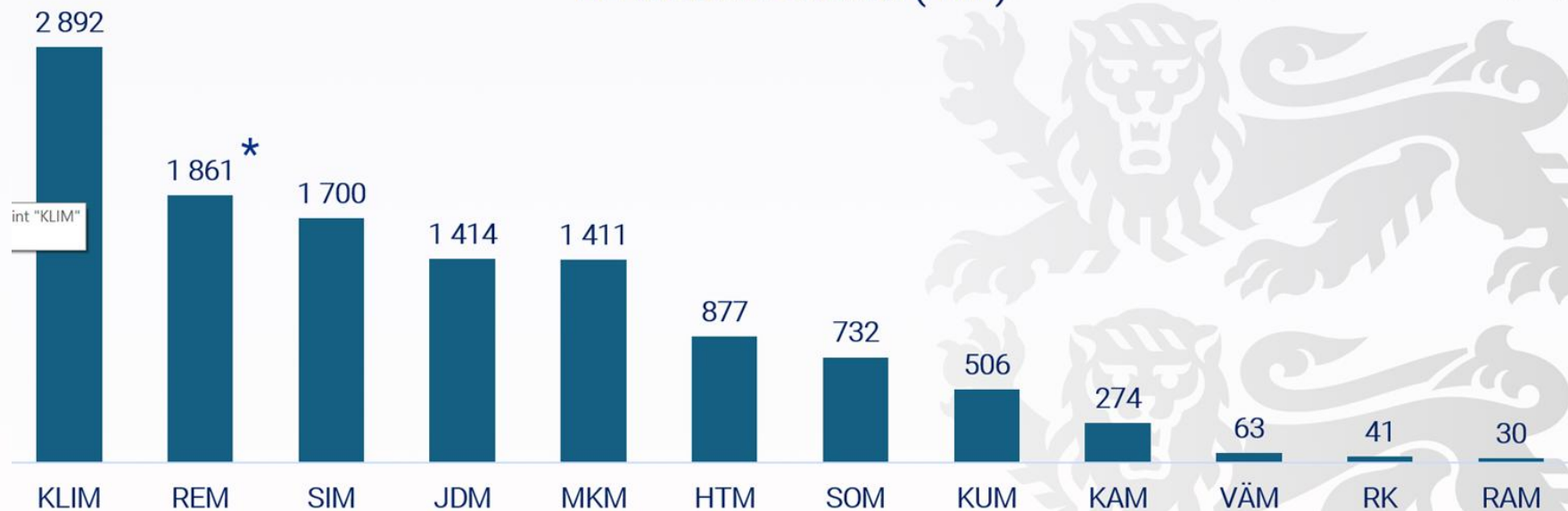
Taotlused ja erieesmärgid (tk)

2028+ taotlused

Esitatud taotluste maht **3,5** korda suurem kui läheb esmasele planeerimisele ☒
Ilma ÜPP- ta **3,4 mld**

EL toetuse soovid (mln)

* Lisandub ÜPP eraldis

Rahastusettepanekute arutamine

51- ei vasta üldse

50- keskmine vastavus

5).. ..10.. ..20..

100- vastab täielikult
Kasutage julgelt kogu skaalat

..80.. ..90...100
Skaala: 51-100

#	Missioon	Esitaja	mõju ja süsteemsus	konkurentsivõime	tulevikukindlus
0	Näidis: Võlavabam Eesti 2034	Joosep Toots	80	40	40
1	Näidis: Roheline Transport 2030	Mari Maasikas	95	90	85
2					
3					
4					
5					
6					
6					
7					
8					
9					
10					

Missioon: Turvaline Eesti Euroopas

Avalikku ruumi mõjutavad järjest enam varavastaste süütegude (7%) ja kelmuste (14%) kasv.

Siseturvalisust mõjutab üha enam nähtamatu ja raskesti tuvastatav rahvusvahelise mõõtmega kuritegevus, mille majanduslik ja julgeolekualane mõju on suur.

Lähisuhtevägivald, misogüünia levik noorte meeste seas ja haavatavate sihtrühmade (nt LGBT+ kogukond) turvatunde puudumine on jätkuvad probleemid.

Ettepanek nr 1

Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika rakendamise kohustuslikud tegevused

Janek Mägi

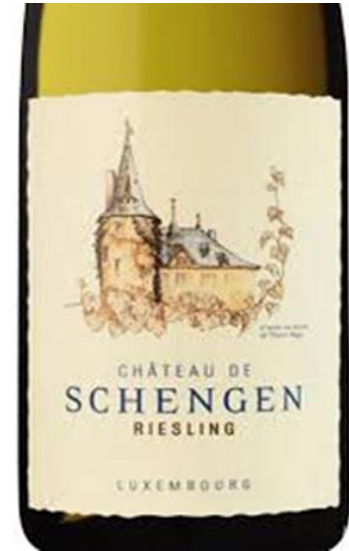
Piirivalve- ja rändeosakonna juhataja
Siseministeerium

SPEAKSMART

Probleem

- Euroopa Liidu, Schengeni ja NATO välispiiri tõhus valvamine
- Sujuva ja inimsõbraliku piiriületuse korraldamine
- EL ühise viisapoliitika rakendamine
- EL uute infosüsteemide rakendamine, andmevahetus
- Digitaalse reisidokumendi kasutusele võtmine
- Kriisideks valmisolek

Milliseid lahendusi pakume?

- **EL piirihalduse strateegia rakendamine ning riigipiiri valvamise ja kaitsmise suutlikkuse tõstmine**
  - Tehniline seire, mehitamata õhusõidukite kasutamine, MÕS tuvastamine ja alla toomine
  - Piirikontrolli automatiseerimine, uute EL infosüsteemide kasutuselevõtt, olemasolevate arendamine ja riskasutamine, seadmete uuendamine
  - Kriisideks valmisoleku tagamine
- **EL ühise viisapoliitika elluviimise toetamine ja tugevdamine SiMis, VäMis ja nende valitsemisalades**
  - Infosüsteemide arendused, seadmete uuendamine, koolitused
- **EL reisidokumentide digiteerimine**
  - Infosüsteemide arendused, seadmete soetused
- **Schengeni kompensatsioonimeetmete sh politsei- ja piirikoostöö teabevahetuse võimekuse arendamine**

**KOKKU 282 mln € EL
toetust**

Ettepanek nr 2

EL varjupaiga-, rände- ja integratsioonipoliitika rakendamise kohustuslikud tegevused

Janek Mägi

Piirivalve- ja rändeosakonna juhataja
Siseministeerium

SPEAKSMART

Probleem

- Vajalik suurendada võimekust rändevoogudega toime tulla
- Välismaalaste kiire ja tõhus tagasisaatmine/koostöö kolmandate riikidega
- Vajadus suurendada rände eel- ja järelkontrolli võimekust
- Välismaalastele vajalike teenuste pakkumine
- EL uute infosüsteemide rakendamine, andmevahetus, koostöö EL liikmesriikidega ja ametitega

Milliseid lahendusi pakume?

- **Seadusliku rände valdkonna arendamine**
  - Koolitused, IT süsteemide arendused, infopäevad
- **Rahvusvahelise kaitse valdkonna arendamine**
  - Menetlusvõimekus, teenused, koolitused, IT süsteemide arendused, vastuvõtuvõimekus
- **Ebaseadusliku rände haldamise võimekuse suurendamine**
  - Kinnipidamise võimekus, menetlusvõimekus, ennetusvõimekus, IT süsteemide arendus, teenused, koostöö kolmandate riikidega,

KOKKU 198 mln € EL toetust

Ettepanek nr 3

EL õigusaktidest tulenevate kohustuste rakendamine sisejulgeoleku valdkonnas

Kristian Pärt

Sisejulgeoleku osakonna juhataja

Siseministeerium

SPEAKSMART

SISEMINISTEERIUM

EL õigusaktidest tulenevate kohustuste rakendamine sisejulgeoleku valdkonnas

Taotluse kogumaht 220,1 mln € EL toetust

Kristian Pärt

Sisejulgeolekuosakonna juhataja

07.05.2026

Mis probleemi lahendame?

- ❑ Eesti kriminalistika valdkonna erivahendite kogused ja ajakohased töövahendid on piiratud, valmisolek suurte kriisisündmuste jaoks ebapiisav ning spetsialiste ja koolitusmahtu napib;
- ❑ Eesti digikriminalistika praegune võimekus ei skaleeru digitõendite kiiresti kasvava mahu, keerukuse ja kriisikoormusega;
- ❑ Küberkuritegevuse vastase võitluse võimekus ei vasta küberkuritegevuse kiiresti kasvavale mahule ja keerukusele (teabekogumine ja -analüüs on tagatud vaid osaliselt, püsivat rahastust ja süsteemset võimearendust ei ole ning tehniline taristu, tarkvaraportfell, koolitused ja inimressurss on ebapiisavad);
- ❑ Eesti PNR/API andmete töötlemise võimekus on õiguslikult, tehniliselt ja rahastuselt ebapiisav, siseriiklik seadusandlus, IT lahendused ega andmetöötlemisega seotud üksuste tööprotsessid ei vasta täielikult kohtupraktikale;
- ❑ Ebapiisav ja killustunud võimekus reageerida kiiresti süvenevale ja muutuvale narko-olukorrale;
- ❑ Piiramata tsiviilkäibes olevate relvade üle teostatava järelevalve ei ole piisavalt riskipõhine;
- ❑ Inimkaubanduse vastase võitluse uurimine on keeruline ning kasvanud on vajadus spetsiifiliste oskuste, operatiivkoostöö-keskkondade ja koordineeritud infovahetuse järele – olemasolev süsteem ei suuda piisava kiiruse ja ulatusega ennetada, avastada ega tõkestada inimkaubandust;
- ❑ Terrorismist ja sellega seotud rünnakutest tuleneva julgeoleku- ja avaliku korra ohu, sh avaliku ruumi kaitse, tõhusam maandamine Eestis ja EL-is (sh on vaja tugevdada ennetus- ja reageerimisvõimet CBRN-ohtude vastu);
- ❑ Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastase võimekuse lüngad on suured. Õiguskaitseasutuste eriteadmised, tehnika ja IT lahendused on aegumas. PPA, EMTA jt asutused ei suuda ressursside nappuse tõttu piisava kiiruse ning turvalisusega arendada ega rakendada uusi IT lahendusi, töödelda suurandmeid ja digitaalseid tõendeid, lisaks pidurdavad rahvusvahelist koostööd sideohvitseride ebapiisavus Europolis ja puudulik andmevahetus;
- ❑ Avaliku ruumi kaitse võimekus ei ole piisavalt kohandunud muutunud ohtudega – nt rahvarohkete kohtade ja sündmuste turvalisust puudutavad ohud, võimalikud hübriidohud ja tehnoloogia väärkasutusega kaasnevate ohud.

Mis lahendusi pakume?

- Kriminallistikalise võimekuse tõstmine sündmuskohatöö ja kriisideks valmisoleku tagamiseks (1,8 MEUR)
- Digikriminallistika võimekuse suurendamine (13,9 MEUR)
- Küberkuritegevuse vastase võitluse võimekuse suurendamine (15,2 MEUR)
- Terrorismi ja raske kuritegevuse vastase võitluse võimekuse säilitamine ning arendamine seoses PNR ja API andmete töötlemisega (12,7 MEUR)
- Narkokuritegevuse vastase võitluse võimekuse suurendamine (8,4 MEUR)
- Piiramata tsiviilkäibes olevate relvade üle teostatava järelevalve tugevdamine (7,8 MEUR)
- Inimkaubanduse vastane võitlus (8,6 MEUR ((millest 2,8 MEUR on kavandatud JDMi eelarvesse))
- Terrorismi ennetamine ja tõrjumise ning vaenuliku tegevuse tuvastamise ja tõkestamise võime kasvatamine (177,5 MEUR)
- Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastase võimekuse suurendamine (92,9 MEUR)
- Avalikus ruumis turvalisuse tagamise võimekuse suurendamine (28,1 MEUR)

Missioon: Kriisikindlam Eesti

Eesti on NATO, Euroopa Liidu ja Schengeni välispiiri riik. Samas oleme otseses kokkupuutes agressorriigiga, mistõttu sõltub meie julgeolek kriitiliselt sellest, kui tugevad on meie ennetus- ja reageerimisvõime ning ühiskonna vastupanuvõime ohtudele.

Päästeameti andmetel on tegelikult kriisiks valmis vaid umbes 15% elanikest, elutähtsate teenuste toimepidevus on piiratud ning avaliku sektori teenuste arendus on aastaid lähtunud kärbeta vajadusest. Samuti puudub meil pikaajaline elanikkonnakaitse traditsioon.

Missiooni põhieesmärk on, et Eesti oleks kriisikindel riik – me ennetame ohte, reageerime tõhusalt ning suudame kriisidest kiiresti ja jätkusuutlikult taastuda.

Ettepanek nr 4

Elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse võimete tõstmine

Hedi Arukase

Elanikkonnakaitse osakonna juhataja
Siseministeerium

SPEAKSMART

Elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse võimete tõstmine

- ▮ Taotluse kogumaht 903 mln eurot EL toetust

Milliseid tegevusi-lahendusi pakume?

1/2

1. Siseturvalisuse asutuste kriisivalmidus (*tagamine ja tõstmine*)
2. Lennu- ja merepäästevõimekus (*suurendamine, arendamine ja alalhoidmine*)
3. SIM valitsemisalas vabatahtlike kaasamine (*sh kriisireservi loomine*)
4. IKT arendused: Vabatahtlike portaali, Päästeameti ja Häirekeskuse IS arendamine (*sh siseturvalisuse asutuste kriisiresursside juhtimis- ja haldussüsteemi loomine*)
5. Teadlikkuse ja kriisivalmiduse elanikkonnakaitses
6. Varjumisvõime tõstmine (SIM, SOM, HTM, JDM)
7. KOVide kriisivalmidus ja turvalisus (SIM, SOM, REM, KLIM, KUM)
8. Ohuteavituse terviksüsteemi ja kriisiinfo vahetamise arendamine
9. Tervishoiusüsteemi ja sotsiaalvaldkonna kriisivalmidus (SOM)

Milliseid tegevusi-lahendusi pakume?

2/2

10. Kultuurivaldkonna kriisivalmidus (KUM)
11. IKT arendus: Kriisijuhtimist toetava olukorrategadlikkuse ja ressursside juhtimiseks
12. Justiits- ja digivaldkonna kriisivõimekuse suurendamine (JDM)
13. Teadus-, arendus- ja koolitustegevus: elanikkonnakaitses ja kriisivalmiduses
14. Kogukonnakeskse pääste- ja politseitöö võimekuse arendamine
15. Ulatusliku evakuatsioonivõime tõstmine
16. VÄMi ja välisesinduste kriisivalmiduse tõstmine ja toimepidevuse tagamine (VÄM)

Miks need lahendused on kõige mõjusamad?

Whole-of-society approach

- Riik ei toimi kriisides üksinda – ühiskond toimib tervikuna
- Riigi, KOVide, erasektori, kogukondade ja inimeste rollid peavad olema ette määratletud ja läbi harjutatud
- Väikeriigi kontekstis tagab kiirema reageerimise ja suurema vastupidavuse pikaajalistes kriisides

All-hazards approach

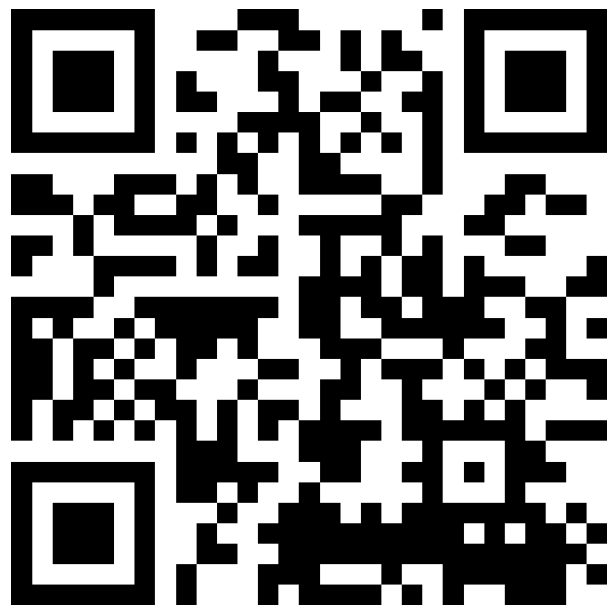
- Kriisid on ettearvamatud, kuid nende mõju on sarnase muustriga
- Sama võimekus töötab nii sõjalise, loodusliku kui hübriidohu puhul
- Väldib killustatust ning süsteem on toimiv, paindlik ja kulutõhus erinevate kriiside korral

Preparedness by design

- Valmisolek ei teki kriisi ajal, vaid on sisse ehitatud igapäevastesse tegevustesse, ruumilisse planeerimisse ja teenustesse – vähenevad hilisemad kulud ja ajakadu
- Varjumine, evakuatsioon, ohuteavitus, varustuskindlus jm peavad olema planeeritud juba hoonete, taristu ja teenuste loomisel, mitte hiljem lisanduma
- Parim kriisivalmidus on loomulik

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Ettepanek nr 5

Lennuvõime alahoid ja arendamine

Janek Mägi

Piirivalve- ja rändeosakonna juhataja
Siseministeerium

SPEAKSMART

Probleem

- Riigil (PPA) on 3 keskmist helikopterit ning 1 seirelennuk, mis toetavad kõiki riigiasutusi
- Puudulik tehniline saadavus
- Baas ainult Tallinnas, kaugemale abi andmine aeganõudev
- Õhusõidukite tehniline võimekus ei vasta vajadustele
- Kopterite tellimus 36-48 kuud

Milliseid lahendusi pakume?

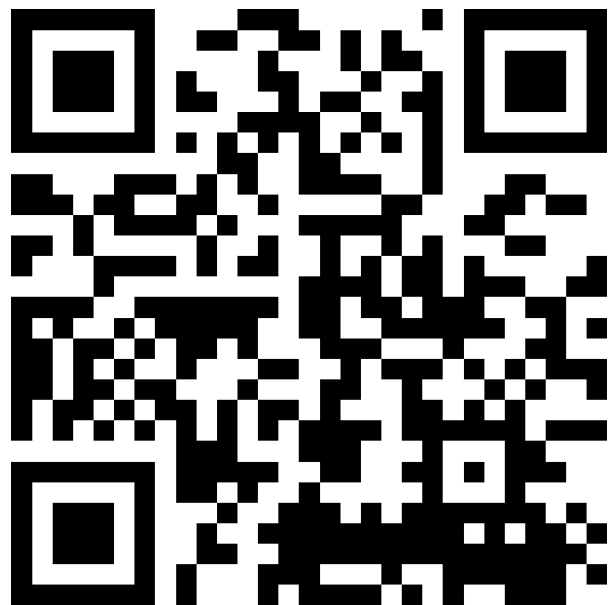
- Viis uut mitmeotstarbelist kopterit
- Täiendav seirelennuk
- Uus õhusõidukite põhibaas (Tallinn)
- Täiendav kopteribaas (Lõuna-Eesti)
- Värvatakse, varustatakse ja koolitatakse personal
- Maandumisplatsid haiglate juurde
- Mobiilne kütusetankla ja saartel tankimise võimekus

KOKKU 267 mln € EL toetust

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Ettepanek nr 6

Energiataristu kriisikindluse tõstmine

Rein Vaks

Energeetikaosakonna juhataja
Kliimaministeerium

SPEAKSMART

Reformi nimi: Energiataristu kriisikindluse
tõstmine

Energiataristu kriisikindluse tugevdamine julgeoleku tagamiseks ja elutähtsa teenuse osutamiseks

EESTI 2035 tegevuskava:

Majanduskeskkond on
Usaldusväärne,
atraktiivne ja
paindlik

Majandus on
kliimaneutraalne

Ettevõtlus on tark
ja vastutustundlik

EL toetuse taotlus 129 mln

Milliseid lahendusi pakume?

Tõstame elektrivõrgu ja gaasivõrgu kriisikindlust

Tegevus 1. Elektrivõrgu kriisikindluse tõstmine

Arendatakse küberturvalisust ja soetatakse mh varuseadmed, võtmealajaamade perimeetri tugevdamine, droonikaitse loomine, füüsilised varjendid.

Tegevus 2. Gaasivõrgu kriisikindluse tõstmine

Meetmed gaasi ülekandevõrgu ja tarneahelate tugevdamiseks, et tagada suurem tarnekindlus hübriidohtude korral. Seejuures arendatakse küberturvalisust ja soetatakse mh varuseadmed, võtmealajaamade perimeetri tugevdamine, droonikaitse loomine, füüsilised varjendid.

[MFF2028+ riigiplaani ettepanek energiataristu kriisikindluse tõstmine.docx](#)

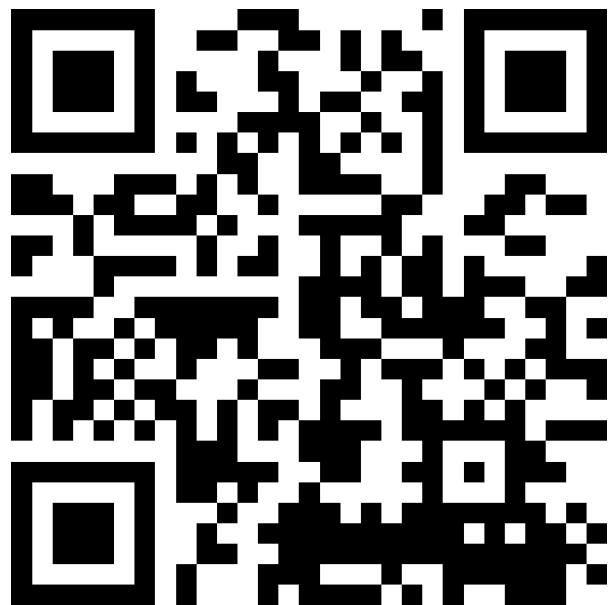
Miks just need lahendused on kõige mõjusamad?

Elektri- ja gaasivõrgu tugevdamine aitab vältida katkestusi, millega võivad kaasneda väga suured majanduslikud kahjud ühiskonnale:

- elektrisüsteemi kustumisel võtab süsteemi taaskäivitamine mitu päeva, tohutu majanduslik kahju;
- olulisemate seadmete kahjustamisel on uute hankimine ajamahukas (kuni 2 aastat), 3-4 sellise elemendi kahjustamine viib olukorda, kus elektrisüsteemi ei saa täielikult 2 aasta jooksul taastada, seejuures on äärmiselt oluline tekitada elektrisüsteemile saartena taastamise- ja juhtimisvõimekus;
- välisühenduste katkestused toovad kaasa pikaajaliselt oluliselt kõrgema elektrihinna ühiskonnale;
- gaasivarustuses on eluliselt oluline Lätiga ühendus - elektrienergia tootmine
- suurem osa Eesti gaasisüsteemist on tupiktorustik, mis tähendab, et torustiku kahjustamise/rikke korral võib Eesti jääda pikaajaliselt gaasita, mis nt elektrisüsteemi varustuskindluse ülesehitamisel gaasielektrijaamadele omab äärmiselt kriitilist mõju.

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Ettepanek nr 7

Kaitsekerksus: droonid

Keit Kaadu

Välisvahendite valdkonna juht

Kaitseministeerium

SPEAKSMART

MIKS?

- Eesti on tõhustamas mitmekihilist õhukaitset. Üks kihtidest on droonid. Õhukaitse täiendavad komponendid on väljaõpe ja seire.
- Tänapäevaks on koostatud droonisektori arengu teekaart ja MÕS/MÕS-T kontseptsioon.
- Reservarmee väljaõpe ja droonipark vajab enim lisarahastust. Igale valdkonnale/üksusele oleks vaja tagada minimaalne droonivõime.

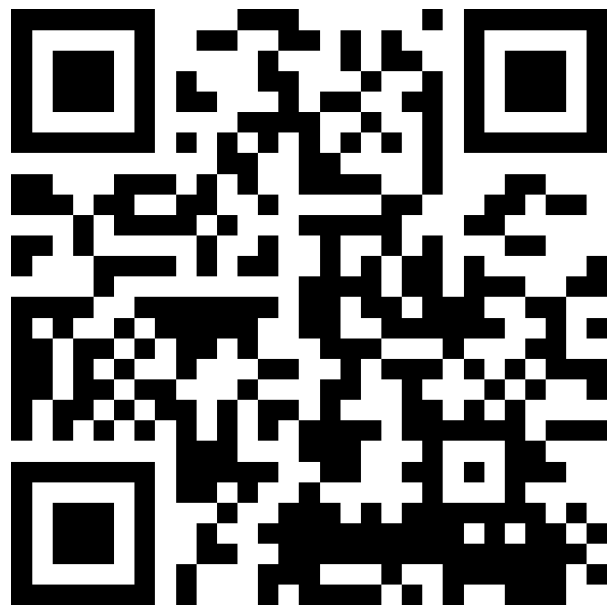
MIDA TÄPSELT?

- Droonioperaatorite väljaõpe lühimaa vaatlusdroonidele.
- Väljaõppeks ja võimekuse suurendamiseks droonide ostmine.
- Kuidas näeb välja õhust objekti leidmine maastikul, Ukraina simulaatori näitel:

https://www.killzone.training/?utm_source=media&utm_medium=release

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Ettepanek nr 8

Tehisaru mudelid ja küberkaitse testkeskkond

Kristjan Vomm

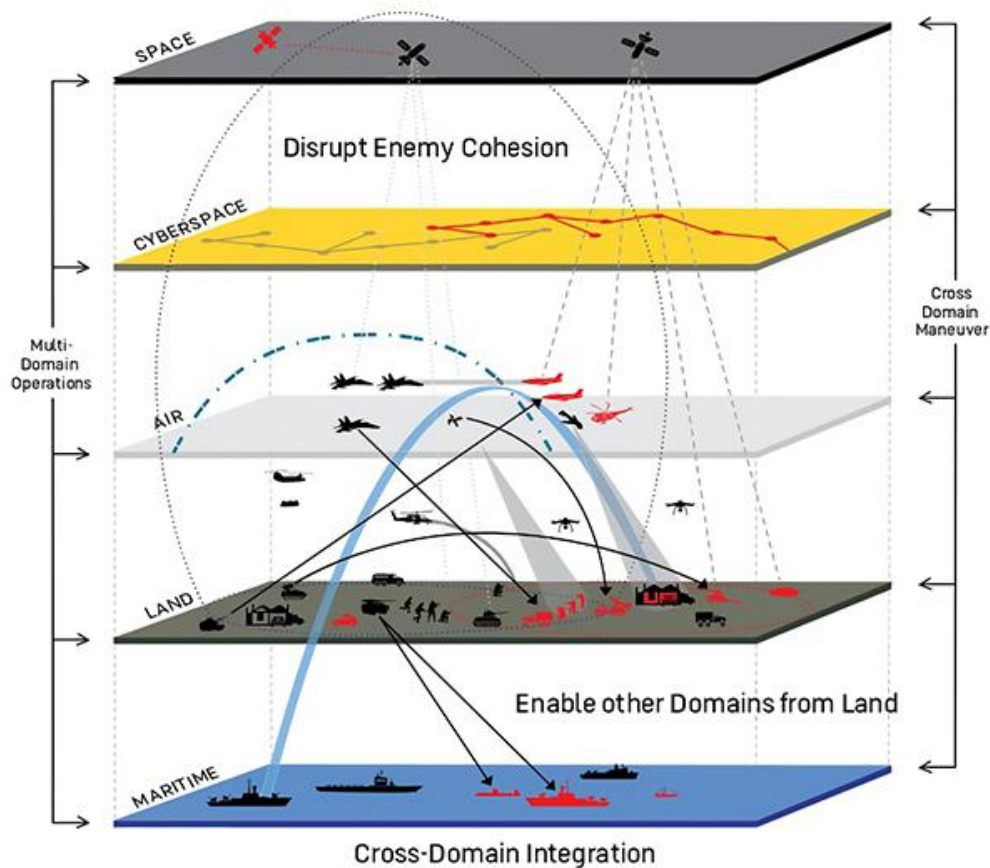
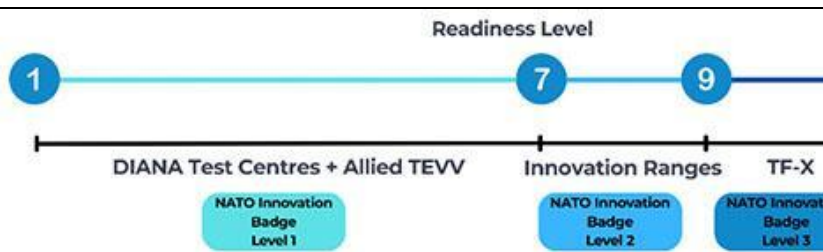
Innovatsiooni osakonna juhataja asetäitja
Kaitseministeerium

S P E A K S M A R T

TESTIMIS- ja VALIDEERIMISKESKKOND

MIDA

- Taristu ja protsessid
- EE kaitsetööstuse lahenduste ühildavuse kontrollimine NATO TEVV standardite järgi
  - Testimine (*Testing*);
  - Hindamine (*Evaluation*);
  - Verifitseerimine (*Verification*);
  - Valideerimine (*Validation*)

TESTIMIS- ja VALIDEERIMISKESKKOND

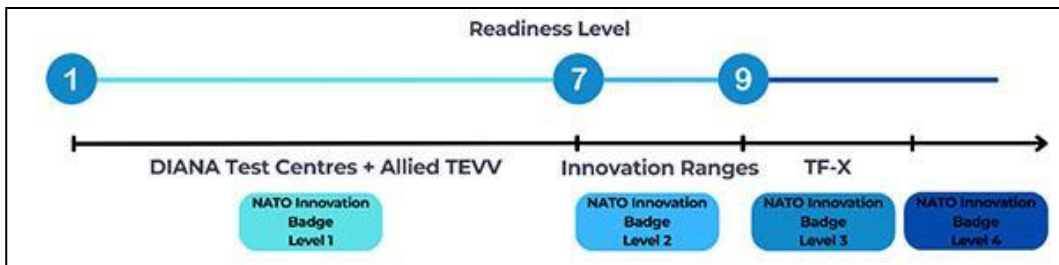
MIDA

- Taristu ja protsessid
- EE kaitsetööstuse lahenduste ühildavuse kontrollimine NATO TEVV standardite järgi
  - Testimine (*Testing*);
  - Hindamine (*Evaluation*);
  - Verifitseerimine (*Verification*);
  - Valideerimine (*Validation*)

MIKS

- ✓ Liitlastega koostöö
- ✓ Eesti osalemine rahvusvahelistes innovatsioonivõrgustikes, s.h. NATO Diana ja NATO Innovation Ranges

16 961 055€ (Eelarve 2029-2036)

Allikas:

NATO's *Rapid Adoption Action Plan*.
NATO Summit, Haag (juuni 2025)

TEHISARU MUDELITE TREENINGKESKKOND

MIDA

- Võime tehisintellekti süstemaatiliseks rakendamiseks
- Luua otseseid sõjalisi eeliseid, toetada otsuselangetamist ja automatiseerimist
- Turvaline alus kaitseotstarbeliste andmeanalüüsi- ja otsustoe lahenduste arendamiseks ja rakendamiseks

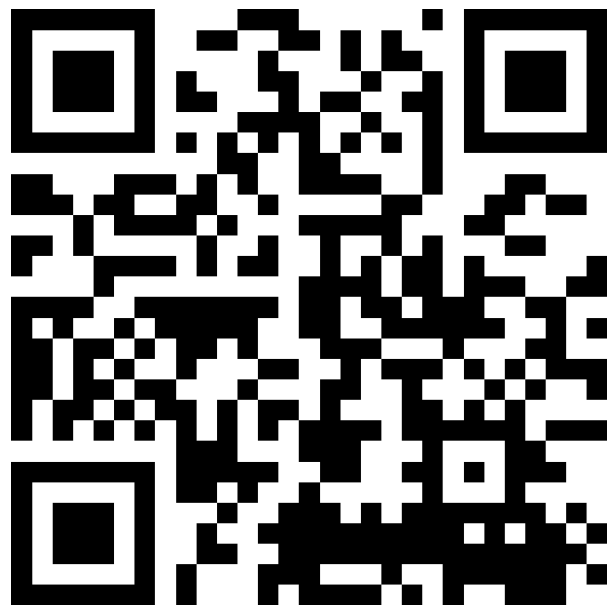
MIKS

- ✓ Suurendab operatiivset valmisolekut
- ✓ Kiirendab reageerimisprotsesse
- ✓ Tugevdab riiklikku tehnoloogilist autonoomiat

11 533 521€ (Eelarve 2029-2036)

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Ettepanek nr 9

Kaitsetööstuse innovatsiooni ja tööstusvõimekuse arendamine

Miiko Peris

Kaitsetööstuse arendamise osakonna juhataja
Kaitseministeerium

S P E A K S M A R T

Reformi eesmärgid – miks?

- arendada omamaist kaitsetööstust
- toetada selle ekspordipotentsiaali
- tagada kriitiliste toodete omamaine tootmine
- majanduse vastupidavust ja strateegiline autonoomia

Reformi tegevused – mida teeme?

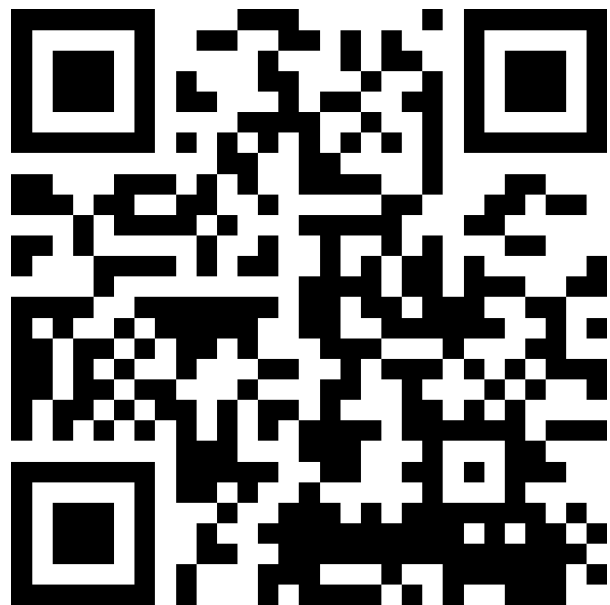
- **Kaitsetööstuse tootmise alustamine, skaleerimine ja finantsinstrumentide toetusmeede. Ca 25 mln EUR/a**
  - tootmistevõimega alustamine või oluline laiendamine – CAPEX katmine; finantsinvesteeringud
  - kaitsetööstuse kasv, välisinvesteeringud, ekspordi kasv, rohkem riigikaitset
- **Euroopa Kaitsetööstusprogrammide kaasfinantseeringute meede. 4 mln EUR/a.**
  - kaasfinantseeringu osaline katmine
  - investeering, Euroopa väärtusahel, Eesti edukas Euroopa kaitsetööstuse programmides

Reformi tegevused – mida teeme?

- **Kaitsetööstuse testimise ökosüsteemi arendamine. 5mln EUR/a.**
  - testimise taristu ja võimekuse laiendamine
  - üks suurimaid väljakutseid tööstusele
- **Kaitsetööstusparkide baastaristu rajamine 2.0. 50 mln EUR kokku.**
  - kaitsetööstuspargid on väga edukas mudel
  - nõudlust jagub
  - baastaristu väljaarendamine ja lõhkeaine/laskemoona käitlemine

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Missioon: Turvaliselt ühendatud ja toimepidevalt kaitstud digiriigi taristu

2024. aastal oli kuni 1 Gbit/s lairibaühenduse võimalus 81% majapidamistel, samas ei jõua valguskaabliga püsiühendus ilma riigi toeta paljudesse maapiirkondadesse, sest seal ei ole ettevõtjatele taristu rajamine tasuv.

Küberohtude intensiivsus ja ulatus Eestis on kiirelt kasvanud, mida näitab küberintsidentide arvu peaaegu kolmekordne tõus 2021. aastaga võrreldes, ulatudes 2024. aastal 6 515 registreeritud juhtumini.

Kaitstud sideühendused on Eesti digiriigi ja -majanduse vereringe, mis on vajalik meie konkurentsivõimele, uutele ärimudelitele ning võrdsete võimaluste loomiseks ja tagamiseks.

Ettepanek nr 10

Eesti küberjulgeoleku suurendamine

Tõnu Grünberg

Digitaristu ja küberturvalisuse valdkonna asekaitsler
Justiits- ja Digiministeerium

SPEAKSMART

KÜBERJULGEOLEK ON DIGIRIIGI ALUS

29 MEUR

kaotasid Eesti elanikud
petturitele 2025.aastal

332 MEUR

– küberkuritegevuse
majanduslik mõju
Eestis aastas

EL TOETUSE TAOTLUS: **189 MILJONIT EUROT**

ETTEPANEK: **EESTI KÜBERJULGEOLEKU SUURENDAMINE**

KÜBERJULGEOLEK KAITSEB MEIE IGAPÄEVA

INVESTEERIME KÜBERJULGEOLEKUSSE – KAITSEME INIMESI, MAJANDUST JA RIIGI LÄBIVÕIMEKUST.

TURVALINE TÄNA. TOIMIV HOMME.

Tugevdame Eesti küberjulgeolekut

- Ajakohane ohupilt ja tugev küberkilp – 50 M€
  - **Küber- ja digiteenuste juhtimiskeskus** (RIA juurde), 32M€ -> kiirendab reageerimist ja vastumeetmete rakendamist
  - **Küberkriminalistika labor** (RIA juurde), 5M€ -> kiirendab omistamist
  - **Küberkilbi tõhustamine** (RIA juurde), 8M€ -> kaitseb avaliku sektori töötajaid ja teenuseid
  - **IPv6 kasutuselevõtt avalikus ja erasektoris, 5M€** -> suurendab läbipaistvust interneti otspunktide vahel
- Kriisikindluse suurendamine – 43 M€
  - **Elutähtsate teenuste kübervalmiduse suurendamine** (toetusmeede ETOdele), 23M€ ->
vähendab sõltuvusi ja suurendab kübervalmisolekut
  - **Riskiriikide tootjate seadmete kasutuse vähendamine ning teenuste ja taristu mitmekesisuse suurendamine** (Hiina seadmete väljavahetus), 20M€ -> vähendab sõltuvusi

- Uute tehnoloogiate turvaline ülevõtmine – 35 M€

- Tehisintellekti kasutamise turvalisuse tagamine, 11M€ -> suurendab usaldusväärust ja vähendab riske otsustusprotsessides

- Kvanttehnoloogiate ja kvantside rakendamine. Kvantkindlate lahenduste rakendamine, 21M€-> suurendab turvalisust ja loob uusi võimekusi

- Võimekuse loomine tagamaks Eesti tootjatele võimaluse küberkerksete toodete ja teenuste turule viimiseks, 3M€ (TTJA juurde) -> CRA reeglite täitmine

- Avaliku ja erasektori küberküpsuse taseme tõstmine – 47 M€

- KOVide IT-süsteemide vastupidavuse ja kriisikindluse suurendamine, 21M€ -> Toetusmeede KOVidele (ReM-ga)

- Küberturbe taseme tõstmise toetus kübersubjektidele ja VKEdele , 21M€ ->Toetusmeede MKM-ga

- Digitaalse kultuuripärandi ja kriitiliste andmete pikaajaline turvaline säilitamine pilvetaristul, 5M€ (KuM-ga)

- Küberoskuste ja küberteadlikkuse tõstmine – 14 M€

- Infoturbejuhtide ja –spetsialistide järelkasv, 3M€ (krüptograafid, AI-turbespetsialistid etc)

- Küberoskuste täiend- ja ümberõpe, 3M€ -> mikrokvalifikatsioonid ja praktilised koolitused

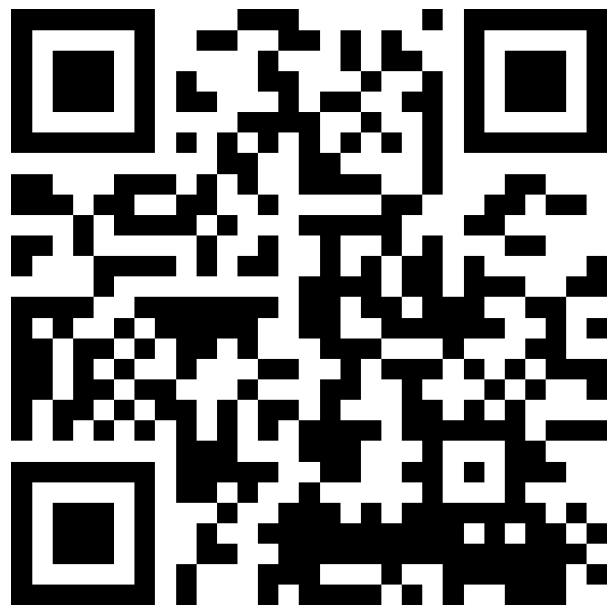
- Ühiskonna küberteadlikkuse suurendamine, 5M€ -> suurendab elanikkonna ja ettevõtjate teadlikkust

Eestis vaja
juurde ligi 800
küberspetsialisti

küberturvalisuse
spetsialistide defitsiit
Euroopas u 300 000
töökoha võrra
(allikas: ENISA)

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Missioon: Kaitstud ja toimiv õigusriik, mis tagab konkurentsivõime

Õigussüsteemi ebapiisavad ressursid ja menetlusvõimekus võivad viia venituste, kvaliteedilanguse ja inimeste ebavõrdse kohtlemiseni, mis omakorda kahjustab õigusemõistmise tõhusust ning õigluse tunnet.

Avalike dokumentide ebapiisav kättesaadavus mõjutab otseselt demokraatlikku kontrolli, ajakirjanduse võimalusi ja korrupsiooniriski.

Õigusloomet ja muid olulisi otsuseid tehakse sageli kiirendatult, minimaalse avaliku konsultatsiooni või läbivaatamiseta.

Ettepanek nr 11

Õigusriigi kaitse ja edendamine

Heddi Lutterus

Õiguspoliitika asekanstler
Justiits- ja Digiministeerium

SPEAKSMART

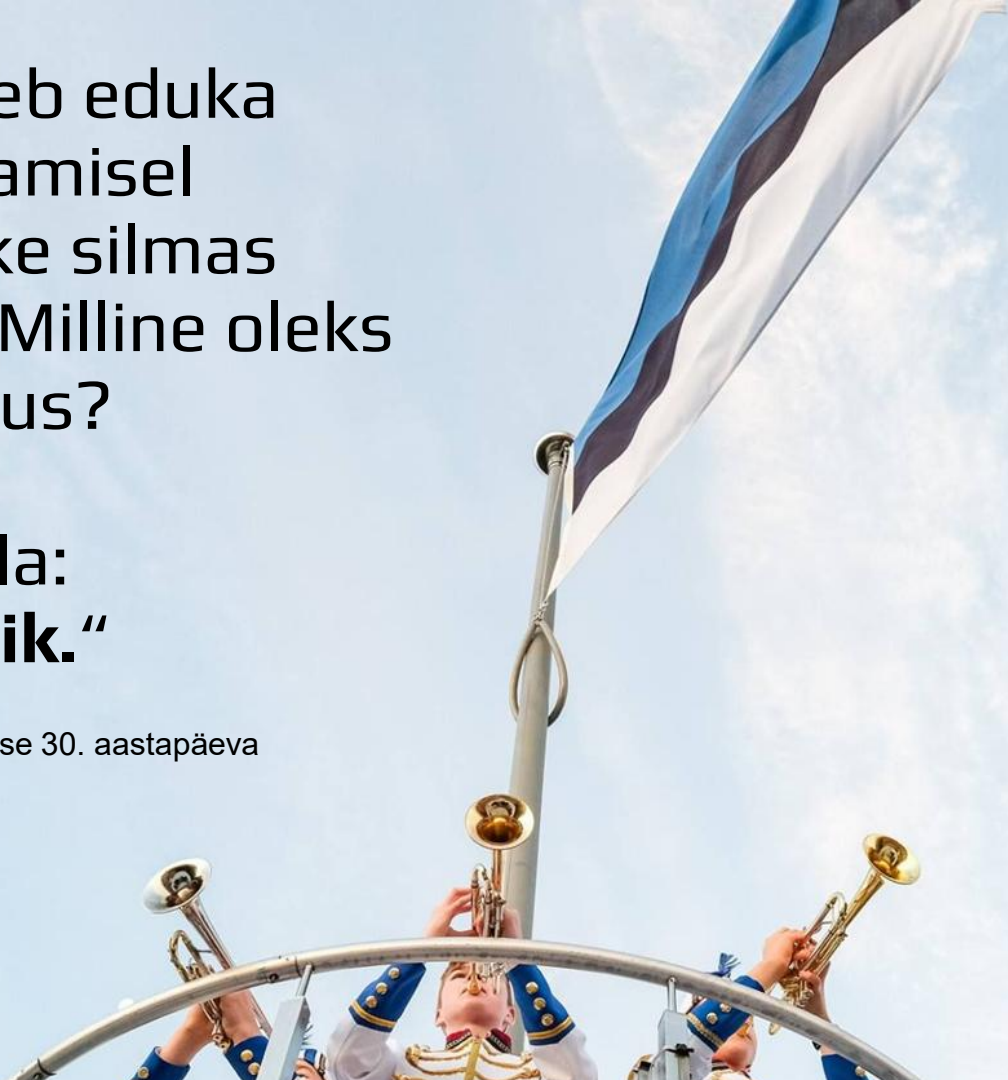

Mida tuleb eduka
riigi ehitamisel
ennekõike silmas
pidada? Milline oleks
teie vastus?

Jüri Raidla:
„Õigusriik.“

EV taasiseseisvumise 30. aastapäeva
intervjuu

ERR 2021

Miks õigusriik?

- **Konkurentsivõime ja majanduskasv:** Ilma õigusriigita jäävad investeeringud tulemata ja ettevõtlus pidurdub.
- **Tulevikukindlus ja usaldus:** Ilma õigusriigita ei püsi meie õigused ja vabadused kaitstuna ning usaldus riigi vastu mureneb.

Millele keskendume?

- Tõstame noorte teadlikkust õigusriigist ja demokraatiast.
- Suurendame usaldust digiriigi andmekasutuse vastu.
- Tõhustame kohtumenetlust (sh kohtuekspertiisi) ja täitemenetlust.
- Kasvatame intellektuaalse omandi väärindamist ja VKEde teadlikkust.

EL-i toetus = 23,7 mln

Milline on mõju?

- **Noored ja demokraatia:** rohkem õigusteadlikkust ja osalust → sidusam ühiskond.
- **Andmekasutus ja privaatsus:** parem privaatsuskaitse tehisaru ajastul → suurem usaldus digiriigi vastu ja inimkeskne innovatsioon.
- **Kohtu- ja täitemenetlus:** kiirem ja tõhusam õigusemõistmine → parem ligipääs ja suurem õiguskindlus.
- **Intellektuaalne omand:** VKE-d kaitsevad ja vääripdavad rohkem IP-d → rohkem lisandväärtust ja konkurentsivõimet.

Tugevam õigusriik:
kiirem õiguskaitse,
kindlam ärikeskkond
ja usaldusväärsem
digiriik.

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Missioon: Targa riigi hüpe

Eesti on Digital Economy and Society Indexi kohaselt digitaalsete avalike teenuste valdkonnas EL tipptegija. Kuigi üle 50% Eesti ettevõtetest kasutab keerukamaid või keskmisi pilveteenuseid, on tehisintellekti kasutuselevõtt ettevõtetes väga madal – vaid 3%.

Uudsete tehnoloogiate aeglane kasutuselevõtt ning andmete ja tehisaru ebapiisav rakendamine vähendab meie strateegilist eelist ja konkurentsivõimet, kuni selleni välja, et ohus on ka Eesti välispoliitiline digiriigi kaubamärk.

Aastaks 2035 on vähemalt 30% avaliku sektori korduvatest protsessidest (nt andmete sisestamine, standardotsuste tegemine, dokumentide menetlemine) automatiseeritud või tehisaru abil toetatud.

Ettepanek nr 12

Digitaalse süüteo menetluse reform

Kristian Pärt

Sisejulgeoleku osakonna juhataja
Siseministeerium

SPEAKSMART

SISEMINISTEERIUM

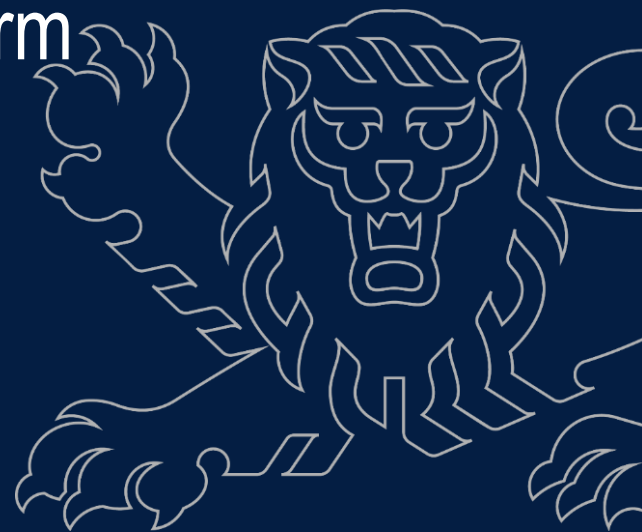
Digitaalse süüteomenetluse reform

Taotluse kogumaht 9,04 mln € EL toetust

Kristian Pärt

Sisejulgeolekuosakonna juhataja

07.05.2026

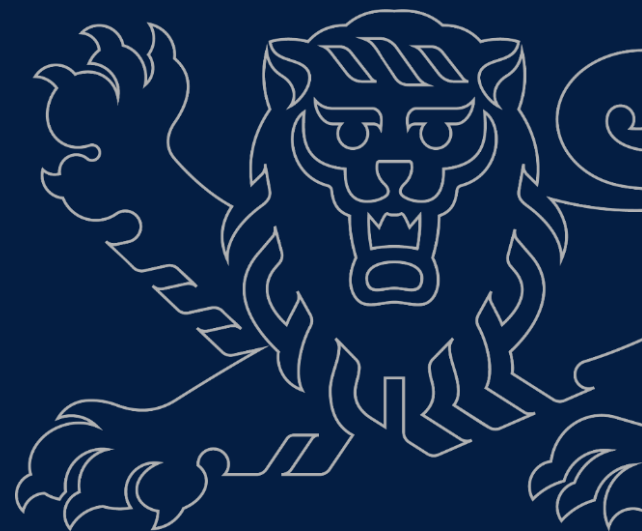

Eesmärk: Muudame süüteomenetluse paberivabaks, kiiremaks ja andmepõhiseks.

Reformi tulemusel:

- ✓ kriminaal- ja väärteomenetluse andmed tekivad kohe digitaalselt
- ✓ andmed liiguvad turvaliselt uurimisasutuse, prokuratuuri ja kohtu vahel
- ✓ menetlusosalised saavad vajaliku teabe kätte digitaalselt
- ✓ vähem käsitööd, dubleerimist ja paberit
- ✓ kiirem menetlus ja parem ülevaade

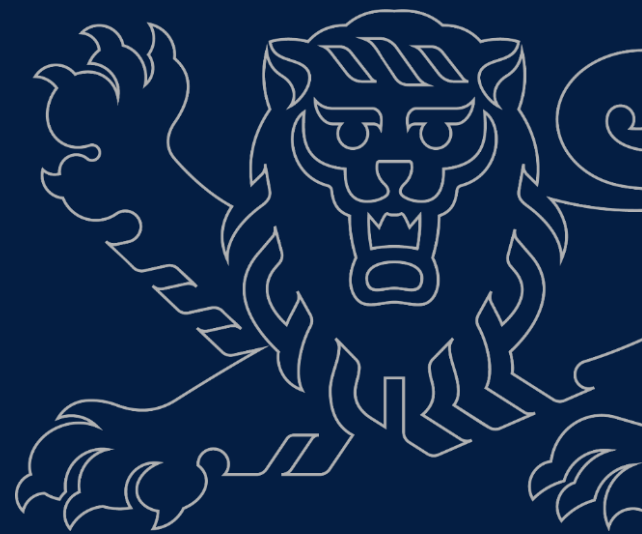

Mis probleemi lahendame?

- Menetlusinfo on killustunud ja raskesti juhitav
- Menetlusi tehakse eri asutustes erinevate töövoogude ja infosüsteemidega;
- Info liigub paberil, e-kirjaga või käsitsi ning vajab hiljem ümber sisestamist;
- Riigil ja menetlusosalisel puudub keskne ülevaade;
- Teabe kättesaamine on aeglane ja ebamugav.

Tagajärg:

- menetlus võtab kauem aega;
- töid dubleeritakse;
- andmeanalüüs ja protsesside juhtimine piiratud.

Mida teeme?

Loome andmepõhise digitoimiku ja ühise töövoo

- ✓ Menetlusandmed tekivad kohe digitaalselt;
- ✓ Toimik liigub turvaliselt uurimisasutuse, prokuratuuri ja kohtu vahel;
- ✓ Menetlusosalised saavad vajaliku teabe kätte digitaalselt ühest kohast;
- ✓ Korduvad tehnilised tegevused automatiseeritakse ja paraneb andmepilt.

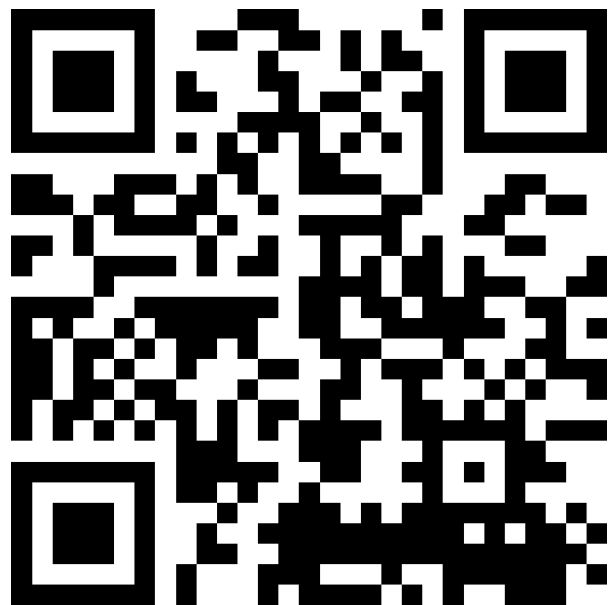
Tulemus:

- ✓ Vähem käsitööd;
- ✓ Kvaliteetsemad andmed
- ✓ Parem menetluse juhtimine.

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Missioon: Avatud, sidus ja turvaline Eesti, mis tuleb toime suureneva rändesurvega

Vaid 59% eestlastest ja 29% muust rahvusest elanikest tajuvad end osana Eesti ühiskonnast. Elanikest 15% tunneb, et ta ei kuulu Eesti ühiskonda ega tunneta end selle täisväärtusliku liikmena.

Ühiskonnagruppide lõimumine on Eesti erinevates piirkondades ebaühtlane/madal. Keelelist ja sotsiaalset lõimumist aeglustab piiratud kokkupuude eestikeelse keskkonnaga. Ida-Virumaal on muu emakeelega elanike osakaal 73%.

2035. aastaks suurendame Eesti ühiskonna ühtekuuluvustunnet nii, et vähemalt 80% elanikest tunneb end ühiskonda kuuluvana, 40% Eesti elanikest osaleb vabatahtlikus tegevuses ja 75% elanikest hindab ühiskonda turvaliseks.

Ettepanek nr 13

Sidus Eesti

Eda Silberg

Kultuurilise mitmekesisuse asekantsler
Kultuuriministeerium

SPEAKSMART

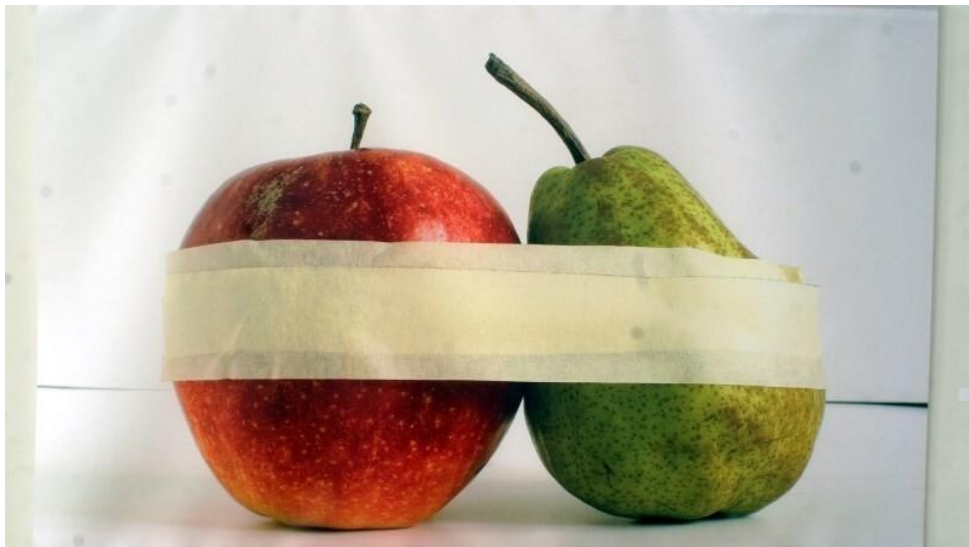

Sidus Eesti

Avatud, sidus ja turvaline Eesti,
mis tuleb toime suureneva
rändesurvega

KUM – SIM

Taotletav EL toetus 98,5 mln

Autor/allikas: Postimees/Scanpix

Mida soovime teha?

- **Lõimumine, sh kohanemine**

Pakume uussisserändajatele kohanemisprogrammi, korraldame lõimumist toetavaid tegevusi, toetame Ukraina sõjapõgenikke ning tugevdame ühist inforuumi

- **Kogukondlik Eesti**

Tõhustame vabatahtlikkust ja kogukonnatööd ning arendame arutelukultuuri ja osalusdemokraatiat

- **Radikaliseerumise ennetamine**

Parandame võimekust varajaseks märkamiseks, koolitusteks ja teaduspõhisteks otsustusteks

Miks just see lähenemine?

Ühiskondlik sidusus ja julgeolek

Sidusus, kogukondade tugevus ja julgeolek on lahutamatult seotud ühiskonna stabiilsuse tagamisega

Ennetava lähenemise tähtsus

Varajane sekkumine ja probleemide algpõhjustega tegelemine on kulutõhusam kui kriiside hilisem lahendamine

Tugevad kaasavad kogukonnad

Kaasavad kogukonnad parandavad vaimset heaolu, suurendavad kriisikindlust ja toetavad demokraatlikke väärtusi

Strateegiline investering tulevikku

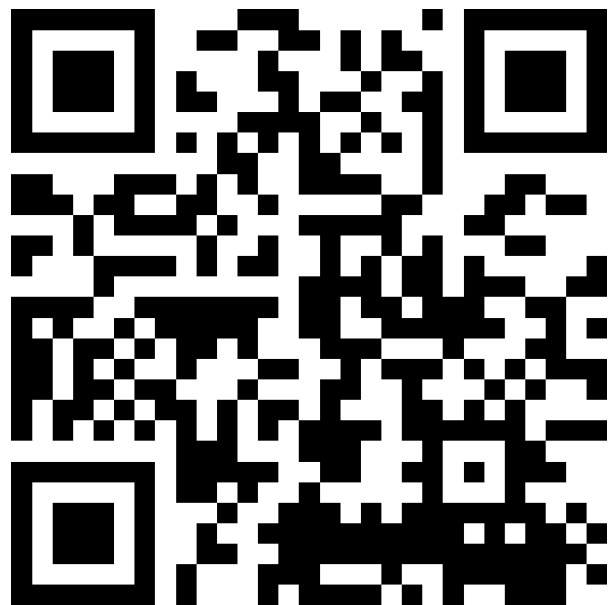
Reform on pikaajaline investering Eesti ühiskonna toimimisvõimesse ja turvalisusse

väärtused
konfliktide puudumine
panustamine majandusse
EL-i kodanikuühiskonna strateegia
Siseturvalisuse arengukava
Sidusa Eesti 2030 arengukava
Sidus Eesti 2030 arengukava
turvaline Eesti kogukond
Sidus Eesti
Eesti julgeolekupoliitika alused
EL-i pikaajaline varjupaiga- ja rändehaldusstrateegia
Eesti 2035
usaldus avatud Eesti
Sidus Eesti kodanik

KOOS LOOME MÕJU

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Missioon: Haldusvõimekuse, innovatsiooni ja strateegilise juhtimise arendamine valitsussektoris

Eesti keskvalitsusel on hästi arenenud digioskused ja professionaalne ametnikkond, kuid strateegilise juhtimise ja innovatsioonisuutlikkuse areng ei ole alati olnud kooskõlas ümbritsevate muutuste tempoga.

Vähemalt 50% ministeeriumidest rakendab eksperimenteeriva valitsemise meetodikaid (prototüübid, liivakastid, iteratiivne poliitikakujundamine).

Vähemalt 70% keskvalitsuse tippjuhtidest ja järelkasvust omandab kompetentsid strateegilises innovatsioonijuhtimises, süsteemses mõtlemises, foresight'is ja tehisaru strateegilises kasutamises.

Ettepanek nr 14

Reformivõimeline riik: Strateegilise juhtimise ja poliitikakujundamise kvaliteedi tugevdamine avalikus sektoris

Kaur Kajak

Halduspoliitika asekanstler
Rahandusministeerium

SPEAKSMART

Mida teeme Eesti konkurentsivõime tagamiseks

EL taotletav toetus 67,1 mln, kogumaht 111,9 mln

Uuenduslik riik (36 mln)

- Riigi prioriteetidega seotud investeeringud uuendustesse ehk tegevused ideestamisest rakendamiseni:
- Avaliku sektori ideede ja probleemide kirjeldamine, valideerimine ja testimine
- Teenuste ümberkujundamine, innovatsioonihanked ja arendusprojektid
- Projektide skaleerimine ja edukas elluviimine

Pühendunud ja asjatundlikud inimesed (23,2 mln)

- Strateegiliste reformide "löögirühm"
- Väärtust pakkuvate koostöövõrgustike loomine (digi-, rohe- või kriisivalmidus)
- Kesksed koolitused juhtidele ja spetsialistidele
- Tipp- ja keskastmejuhtide ning järelkasvu arendamine
- Rahvusvahelise kompetentsi kasvatamine ja talentide järelkasvu tagamine

Avatum ja tõhusam riigikorraldus (7,98 mln)

- Asutuste ja teenuste reformide toetamine ja muutuse piloteerimine
- Valitsemise korrastamine ja vähemolulisest loobumine
- Tugiteenuste ühtlustamine (IT, personali- ja finantshaldus, DHS)
- Äriühingute ja SA ühtsete juhtimispõhimõtete juurutamine (selged ootused ja tõhus juhtimine)
- Andmepõhine finantsjuhtimine (dünaamilised juhtimislauad)

Miks see on oluline

Tõhusus

- Vähem dubleerimist, selgem vastutus, läbipaistvam ja tõhusam järelevalve
- Nutikamad teenused parima kulu- ja kvaliteedi suhtega
- Avalike vahendite kokkuhoid

Pühendunud inimesed

- Parem ja ühtlasem juhtimiskvaliteet
- Isikupõhine talendipank
- Tugev rakendamisvõime üle valdkondade ja rahvusvaheliselt
- Universaalsed teadmised, uute tehnoloogiate kasutamise oskused

Uuenduslikkus

- Kiiremini rakenduvad reformid;
- Paremad ja kulutõhusamad avalikud teenused;
- Riik kui esmatellija loob ettevõtetele referentse ja uusi turge

Mõju aastaks 2035

Tõhusus ja juhtimine

- Õigusloome kvaliteet (Maailmapank) 1,4 > vői = 1,6
- Valitsemise tõhusus (Maailmapank) 1,3 > vői = 1,2

Teenuste kvaliteet

- Avalike digiteenustega rahulolu (MKM) 82% -> 90%
- KOV teenustega rahulolu (REM) 58,8% -> 61%

Usaldus

- Usaldus valitsuse vastu (Eurobaromeeter) 38% -> 50%
- Usaldus KOV vastu (Eurobaromeeter) 51% -> 60%

Efektiivsus

- Valitsussektori kulutuste osakaal SKP-st ei kasva 44% >44%
- Valitsussektori töötajate arv väheneb ja osakaal tööealisest elanikkonnast langeb 15%

Reformi tulemuseks on kiirem ja targem riik

RIIGIKANTSELEI

RAHANDUSMINISTEERIUM

KULTUURIMINISTEERIUM

VÄLISMINISTEERIUM

EESTI ÄPP

Eesti keeles →

In English →

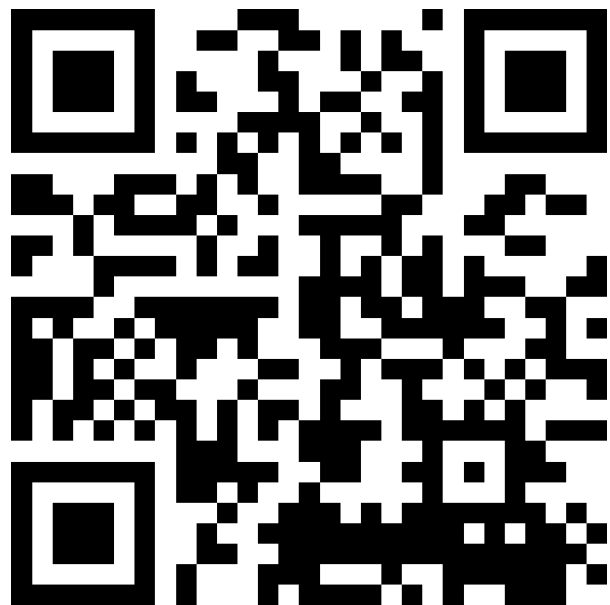
RAHUNEMISSTATUS	NUMBER	ALGUS	LÖPP	JÄÄNUD
158 XXX	09:20	10:05	03:14	
182 XXX	09:31	10:16	14:14	
408 XXX	10:00	10:45	45:14	
091 XX	10:10	10:55	53:14	

TI-Hüpe

Küsimuste esitamine

- Esimesena esitatud või enim poolt hääli saanud küsimus
- Aega vastamiseks 1 minut

Arutage ettepanekut ja hinnanguid

Kriteeriumite kaupa:

- Tulevikukindlus
- Mõju ja süsteemsus
- Konkurentsivõime

05:00

Ettepanekute võrdlemine

25:00

Arutage:

- 1) kriteeriumite kaupa, milline ettepanek kriteeriumile enim vastas? Milline kõige vähem? Vajadusel muutke hindeid.
- 2) Millistel ettepanekutel on omavahel suurim ühisosa?
- 3) Kas mõnes ettepanekus on tegevusi, mida ei peaks EL toetustest rahastama?

Kell 16:30 palun tulemust ruumis jagada

SPEAKSMART

<https://lingi.ee/hindamine>

Iseseisev hindamine

- Palun hinda missioone iseseisvalt, lähtudes esitlusest, kriteeriumitest ja laudkonna arutelust.
- Skaala:
  - 5 - ei vasta üldse
  - 50 - pigem vastab
  - 100 - vastab täielikult
- Palun sisesta hinnangud tabelisse ja klõpsa “Esita” nuppu.

<https://lingi.ee/hindamine>

Mis saab edasi?

Demis Voss

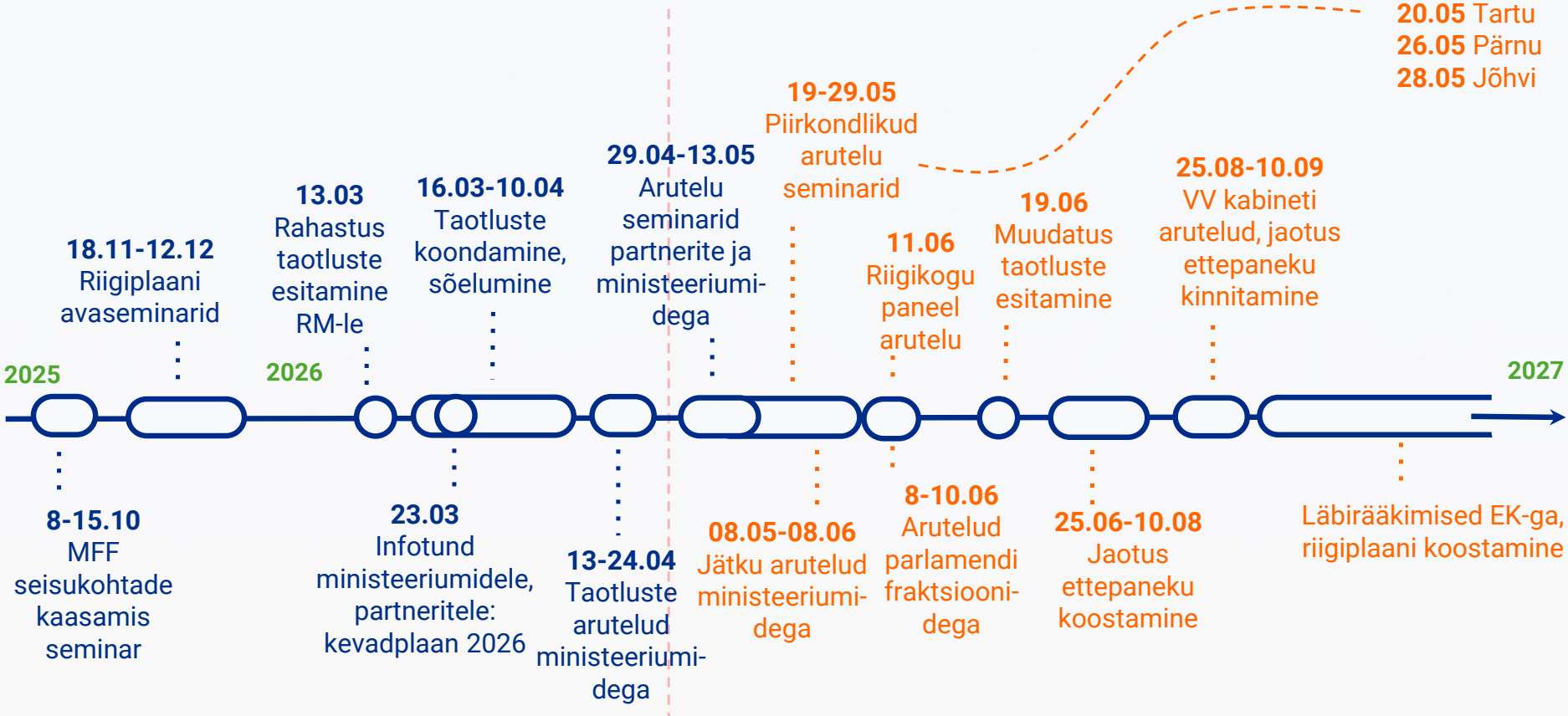
Rahandusministeerium, riigieelarve osakonna
välisvahendite talituse nõunik

SPEAKSMART

Protsess ja kaasamistegevused 2025-2026

19.05 Paide
20.05 Tartu
26.05 Pärnu
28.05 Jõhvi

VÄLISTOETUSED

Toetusfondid ja programmid

Riiklik partnerluskava 2028-2034

Hindamised

Välisvahendite auditid

ELi finantshuvide kaitse

Riiklik partnerluskava 2028-2034

Riiklik partnerluskava ehk riigiplaan on keskne strateegiadokument, mille alusel Eesti kasutab Euroopa Liidu toetusi perioodil 2028–2034. Ühe tervikplaani koondatakse ühtekuuluvuspoliitika, ühise põllumajanduspoliitika, kalanduse ning sisejulgeoleku valdkonnad. Euroopa Komisjoni ettepaneku kohaselt on Eesti eraldis 6,5 miljardit eurot, mille lõplik maht selgub EL-i pikaajalise eelarve kokkuleppimisel Euroopa Ülemkogus, eeldatavalt 2027. aasta alguseks.

Riigiplaani 2028-2034 koostamise protsess

⊕ AVA KÕIK

PROTSESS

LÄHTEALUSED

KAASAMISTEGEVUSED

RAHASTAMISTAOTLUSED

Erieesmärk

Esitatud taotlused

Tagasisidevorm

A: Kestliku jõukuse toetamine (majandus, konkurentsivõime)

(piirkondlik areng (linn–maa tasakaal), elukeskkond, teenused, taristu; tööstus ja tarneahelad, kestlik konkurentsivõime; õiglane üleminek, rohepööre; digipööre ja IKT; teadus, arendus, innovatsioon; kapitaliturupõhised rahastamisvõimalused; taskukohane elamispind; transporditaristu, TEN-T; kestlik turism; veemajandus, loodus, elurikkus)

Tutvu taotlusega
siin

[Anna tagasisidet](#)

B: Kaitsevõime ja julgeoleku toetamine (julgeolek, riigivalitsemine)

(kaitsetööstus ja sõjaline liikuvus (sh TEN-T); valmisolek kriisideks ja katastroofideks)

Tutvu taotlusega
siin

[Anna tagasisidet](#)

Ministeeriumide kontaktisikud:

Aitäh!

Anna oma mõtetele jõud

ADDRESS: TELLISKIVI 60A/3, 10412, TALLINN
EMAIL: INFO@SPEAKSMART.EE
TEL: +372 5388 4854

Kaasrahasanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Meie materjalid on kaitstud Creative Commons litsentsiga **Autorile viitamine + mitteäriline eesmärk + tuletatud teoste keeld 4.0**. Lubame oma teost kopeerida ja üldsusele suunata, aga keelame teose muutmise ja kasutamise ärilisel eesmärgil. Litsentsi kirjelduse lugemiseks palun külasta seda veebilehte: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>.